

(TB) တီဘီ ဆေး

တီဘီရောဂါ (တီဘီ) ကုသရေးသင်တန်းစတော့မည်။ ဆေးကို အနည်းဆုံး ခြောက်လ သို့မဟုတ် သင့်ဆရာဝန် ညွှန်ကြားသည့် အတိုင်း သောက်ရန် လိုအပ်သည်။

တီဘီရောဂါကို အဆက်ပြတ်မရှိဘဲ ဆေးသောက်ခြင်းဖြင့် ရောဂါဖြစ် တိုင်းနီးပါးတွင် ပျောက်ကင်းနိုင်သည်။

သင့်ကုသမှုကို စောင့်ကြည့်ကူညီပေးမည့် တီဘီဆေးခန်း မှ တီဘီ အမှုဆောင် မန်နေဂျာ(သူနာပြု) ကို ခွဲဝေပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။

နေ့တိုင်း ဆေးအားလုံးသောက်ပြီး တစ်ခုခုလွဲချော်ပါက တီဘီရောဂါ မန်နေဂျာထံ အမြန်ဆုံးအကြောင်းကြားရမည်။

ယေဘုယျသတင်းအချက်အလက်

သင်သောက်နေသော မည်သည့်ဆေးဝါးနှင့် သင့်အတိတ်ဆေး မှတ်တမ်းအကြောင်း သင့်ဆရာဝန်ကို အသိပေးပါ။

သက်သာလာသော်လည်း ဆေးသောက်ခြင်းကို မရပ်တန့်ပါနှင့်။ ညွှန် ကြားထားသည့်အတိုင်း သောက်သုံးရန် ပျက်ကွက်ပါက ဘက်တီးရီးယား များကို ခံနိုင်ရည်ရှိပြီး/သို့မဟုတ် ကုသမှုမအောင်မြင်နိုင်ပါ။

ဆေးကုသမှုခံယူနေစဉ်အတွင်း အရက်ရှောင်ပါ။

ဆေးသောက်နေစဉ်အတွင်း သင့်တိုးတက်မှုကို စောင့်ကြည့်ရန်နှင့် ဆေးဝါးအလုပ်လုပ်ပုံနှင့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများရှိမရှိ စစ်ဆေးရန် သင်ပုံမှန်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာရက်ချိန်းများကို တက်ရောက်ရန် လိုအပ် ပါသည်။

အကယ်၍အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါက သင့်ဆရာဝန် သို့မဟုတ် အမှုတွဲမန်နေဂျာကို အသိပေးပါ-

- သင့်တွင် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ ရှိလာသည် သို့မဟုတ် စိုးရိမ်နေပါသလား
- သင့်ရက်ချိန်းကို သင်မတက်ရောက်နိုင်သောကြောင့် သင့်ရက်ချိန်းကို ပြန်လည်စီစဉ်နိုင်သည်
- သင်သည် အခြားဆေးများကို စတင်သောက်နေပါသည်
- သင်၏ပုံမှန်ဆေးများ ပြောင်းလဲခြင်း
- သင့်ဆေးဘက်ဆိုင်ရာမှတ်တမ်းတွင် အပြောင်းအလဲများ ရှိပါသလား

တီဘီကုသမှုအတွက် ဆေးဝါးအားလုံးကို TB ဆေးခန်းမှ အခမဲ့ပေးဆောင်ပါသည်။

တီဘီရောဂါကို ကုသရာတွင် အသုံးများ သော ဆေးဝါးများ

Isoniazid

အဖြူရောင်ဆေးပြားတစ်ခုစီတွင် Isoniazid 100mg ပါဝင်ပါသည်။ နေ့စဉ်ဆေးပမာဏကို သင့်ကိုယ်အလေးချိန်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပြီး ပုံမှန် အရွယ်ရောက်ပြီးသူ၏ ပမာဏမှာ နေ့စဉ် 300mg ဖြစ်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာများ ခံစားရပါက၊ ကျေးဇူးပြု၍ သင်၏ တီဘီ အမှုဆောင်မန်နေဂျာကို ဆက်သွယ်ပါ။

- ၄၈ နာရီထက်ပိုကြာအောင် ဗိုက်အောင့်ခြင်း
- Isoniazid သည် သင့်အသည်းကို ထိခိုက်စေနိုင်သည်။ ဖျားနာခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းဗိုက်နာခြင်း သို့မဟုတ် အဝါရောင် အရေပြား/မျက်လုံးများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက သင့်ဆရာဝန် သို့မဟုတ် ဖြစ်ရပ်မန်နေဂျာထံ ချက်ချင်းဆက်သွယ်ပါ။
- ကုသမှုအစတွင် အရေပြားယားယံခြင်း
- စိတ်တိုခြင်း၊ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ခြင်း၊ အာရုံစူးစိုက်မှုနည်းပါးခြင်းနှင့် ဝက်ခြံပိုဆိုးလာခြင်းစသည့် အသေးစားလက္ခဏာများ
- လက်ချောင်းခြေချောင်းများ ထုံကျင်ခြင်း (အဖျားအာရုံကြော ဆိုင်ရာ ရောဂါ) သည် ရံဖန်ရံခါ ဖြစ်ပွားနိုင်သည် - သင့်ဆရာဝန်က ၎င်းကို ကာကွယ်ရန် ဗီတာမင် B6 ကို ညွှန်ကြားနိုင်သည်။
- သင်သည် ဝက်ရူးပြန်ရောဂါအတွက် ဆေးဝါးများသောက်နေပါက ဆေးဝါးများ အပြန်အလှန်အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ဖြစ်ပေါ် နိုင်သဖြင့် သင့်ဆရာဝန် သို့မဟုတ် တီဘီရောဂါမန်နေဂျာအား ပြောပြပါ။

Rifampicin

ဆေးတောင့်များတွင် 150mg သို့မဟုတ် 300mg စွမ်းအားအမျိုး အစား နှစ်မျိုးရှိသည်။ အမှတ်တံဆိပ် / အစွမ်းသတ္တိပေါ်မူတည်ပြီး အရောင်ကွဲပြားသည်။ သင့်ဆေးပမာဏကို သင့်ကိုယ်အလေးချိန် ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါသည်။ အရွယ်ရောက်ပြီးသူများအတွက် 450mg မှ 600mg တနေ့ တစ်ကြိမ် သောက်သုံးနိုင်ပါသည်။

အစာမစားမီ တစ်နာရီအလို သို့မဟုတ် နှစ်နာရီအကြာတွင် ၎င်းတို့ကို ဗိုက်အချဉ်းနီးဖြစ်စေရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာများ ခံစားရပါက၊ ကျေးဇူးပြု၍ သင်၏ TB case manager ကို ဆက်သွယ်ပါ-

- ဗိုက်အောင့်ခြင်း၊ ပျို့အန်ခြင်း၊ အစားအသောက်ပျက်ခြင်းနှင့် ဝမ်းဗိုက်မအီမသာဖြစ်ခြင်း
- အရေပြားနီမြန်းခြင်း၊ ယားယံခြင်း သို့မဟုတ် မူးမေ့အဖု (ကုသမှု တစ်လျှောက်လုံး ဖြစ်လိုက် ပျောက်လိုက် ဖြစ်နိုင်သည်)
- ဆီးမည်းခြင်း။

Rifampicin ကိုလည်း ဖြစ်စေနိုင်ပါတယ်။

- ဆီး၊ ချွေး၊ မျက်ရည် နှင့် တံတွေးအရောင် လိမ္မော်ရောင် နီညိုရောင် ပြောင်းသည်။ အပျော့စား မျက်ကပ်မှန်များသည် အရောင်ပြောင်းသွားသော်လည်း ဤဘေးထွက်ဆိုးကျိုးမှာ အန္တရာယ်မရှိပါ။
- သန္ဓေတားဆေး၏ ထိရောက်မှုကို လျော့ကျစေသည် (သန္ဓေတားဆေး၏ ဒုတိယပုံစံကို ညွှန်ပြနိုင်ပြီး သင့်မိသားစုဆရာဝန်နှင့် ဆွေးနွေးသင့်သည်)
- ဆေးဝါးအပြန်အလှန်တုံ့ပြန်မှုများ - သင်သည် warfarin၊ ပါးစပ်ဆီးချိုဆေးများ၊ digoxin၊ phenobarbitone၊ methadone၊ morphine သို့မဟုတ် dapsone ကိုသောက်သုံးနေပါက သင့်ဆရာဝန်အား ပြောပြပါ။

Pyrazinamide

ကြီးမားသောအဖြူရောင်ဆေးပြားတစ်ခုစီတွင် 500mg ပါဝင်ပြီး ဆေးပမာဏကို သင့်အလေးချိန်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်သည်။

အောက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာများ ခံစားရပါက၊ ကျေးဇူးပြု၍ သင်၏ တီဘီအမှုဆောင် မန်နေဂျာကို ဆက်သွယ်ပါ-

- ဗိုက်အောင့်ခြင်း၊ ပျို့အန်ခြင်း၊ အစားအသောက်ပျက်ခြင်းနှင့် ဝမ်းဗိုက်မအီမသာဖြစ်ခြင်း
- ကြွက်သားများ သို့မဟုတ် အဆစ်များတွင် အနည်းငယ် နာကျင်ခြင်း (၎င်းကို များသောအားဖြင့် Ibuprofen သို့မဟုတ် Paracetamol သုံးပြီး စီမံသည်)
- အရေပြားတုံ့ပြန်မှု - ယားယံခြင်း
- ဖျားခြင်း၊ အော့အန်ခြင်း၊ ဝမ်းဗိုက်နာခြင်း သို့မဟုတ် အဝါရောင်အရေပြား/မျက်လုံးများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက သင့်ဆရာဝန် သို့မဟုတ် ဖြစ်ရပ်မန်နေဂျာထံ ချက်ချင်းဆက်သွယ်ပါ
- အဖုများနှင့် ဓါတ်မတည့်ခြင်း (နေလောင်ခြင်း) ဖြစ်ပွားနိုင်သောကြောင့် နေရောင်ခြည်နှင့် မလိုအပ်ဘဲ အချိန်ကြာမြင့်စွာ ထိတွေ့ခြင်းကို ရှောင်ကြဉ်ပြီး အကာအကွယ်အဝတ်အစားများ၊ နေကာမျက်မှန်များနှင့် နေကာခရင်မ်များကို အသုံးပြုဝတ်ဆင်ရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။

WA တီဘီရောဂါထိန်းချုပ်ရေးအစီအစဉ်
 Anita Clayton Centre, 1/311 Wellington Street, Perth WA 6000
 ☎ (+61) 08 9222 8500
 ✉ ACCadmin@health.wa.gov.au

© North Metropolitan ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှု 2023

Ethambutol

ဆေးပြားတစ်ခုစီတွင် 400mg ပါဝင်ပါသည်။ သင့်ဆေးပမာဏကို သင့်ကိုယ်အလေးချိန်ဖြင့် ဆုံးဖြတ်ပါသည်။

အောက်ဖော်ပြပါ လက္ခဏာများ ခံစားရပါက၊ ကျေးဇူးပြု၍ သင်၏ တီဘီ အမှုဆောင်မန်နေဂျာကို ဆက်သွယ်ပါ-

- ဗိုက်အောင့်ခြင်း၊ ပျို့အန်ခြင်း၊ အစားအသောက်ပျက်ခြင်းနှင့် ဝမ်းဗိုက်မအီမသာဖြစ်ခြင်း
- အဆစ်အမြစ်များ နာကျင်ခြင်း
- ယားယံခြင်းနှင့် အဖုများထွက်ခြင်း။

သင့်အမြင်အာရုံပြောင်းလဲမှုမှန်သမျှကို သင်၏တီဘီရောဂါမန်နေဂျာထံ ချက်ချင်းသတင်းပို့သင့်သည်။ သင့်ဆရာဝန်သည် သင့်တီဘီကုသမှု အစတွင် သင့်အမြင်အာရုံကို စစ်ဆေးမည်ဖြစ်သည်။

ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ

ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများ ဖြစ်ပေါ်လာပါက ၎င်းတို့ကို သင်၏ တီဘီ ရောဂါမန်နေဂျာ သို့မဟုတ် ဆရာဝန်ထံ ချက်ချင်း သတင်းပို့ရန် အရေးကြီးပါသည်။

ပုံမှန်သွားရောက် ဆေးကုသမှုကိုခံယူပါ

သင်သည် တီဘီကုသမှုကိုခံယူနေချိန်တွင် တီဘီဆေးခန်းသို့ ပုံမှန် သွားရောက်ရန် လိုအပ်သည်-

- သင့်ကိုယ်အလေးချိန်နှင့် အထွေထွေကျန်းမာရေးကို စစ်ဆေးပါ
- ဆေးများမှ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးရှိမရှိ စစ်ဆေးပါ
- သင်သောက်နေသောဆေးများကို မှန်မှန်ကန်ကန်စစ်ဆေးပါ
- ဆေးဝါးများ ထပ်မံစုဆောင်းပါ။

ကြိုတင်သတိပေးချက်များ

အကယ်၍ သင်သည် ကောင်တာမှ ဆေးဝါးများ အပါအဝင် အခြား ဆေးဝါးများကို သောက်နေပါက သို့မဟုတ် သင်၏ ဆေးဝါးများ ပြောင်းလဲပါက ဆရာဝန်ကို အကြံပြုပါ။

အခြားကုသမှုများ လိုအပ်ပါက သို့မဟုတ် ဆေးရုံတက်ရန် သင့်ဆရာဝန် သို့မဟုတ် မိသားစုဆရာဝန်ထံ ပြသရန် အကြံပြုအပ်ပါသည်။

သင့်ဆေးကို အေး၍ခြောက်သွေ့သောနေရာတွင် ကလေးလက်လှမ်းမမီ အောင်ထားပါ။

ဆေးလိပ်ငွေကင်းစင်သော ဆိုင်တစ်ခုဖြစ်သည်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ဂုဏ်ယူပါသည်။ ဆေးလိပ်မသောက်တာ ဒါမှမဟုတ် vaping မလုပ်တဲ့အတွက် ကျေးဇူးတင်ပါသည်။

တောင်းဆိုချက်အရ ဤစာရွက်စာတမ်းကို အခြားပုံစံများဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။

Tuberculosis medication

You are about to start a course of treatment for tuberculosis disease (TB). You will need to take the medicine for at least six months or as recommended by your doctor.

TB can be cured in almost all cases by taking your medication without interruption.

You will be allocated a TB case manager (nurse) from the TB Clinic who will help monitor your treatment.

You must take all the medicine each day and inform your TB case manager as soon as possible if you miss any.

General information

Inform your doctor about any medication you are taking and your past medical history.

Do **not** stop taking your medication even when you feel better. **Failure to take your medicine as prescribed can lead to bacterial resistance and/or treatment failure.**

Avoid alcohol during the period of your treatment.

You will need to attend regular medical appointments while you are taking the medication to monitor your progress and check if the medicine is working and if you have any side effects.

Let your doctor or case manager know if:

- You develop any side effects or are worried
- You cannot attend your appointment so your appointment can be rescheduled
- You start taking other medication
- Your regular medication changes
- There are any changes to your medical history.

All medication for TB treatment is supplied free of charge from the TB clinic.

Medication commonly used to treat TB

Isoniazid

Each small white tablet contains 100mg of Isoniazid. The daily dose is determined by your weight and the normal adult dose is 300mg daily.

If you experience any of the following symptoms, please contact your TB case manager:

- Stomach upset lasting for more than 48 hours
- Isoniazid can affect your liver. If you feel sick, vomit, have abdominal pain or develop yellow skin/eyes, contact your doctor or case manager immediately
- Itchiness of the skin at the beginning of treatment
- Minor symptoms such as irritability, fatigue, lack of concentration and worsening of acne
- Tingling of the fingers and toes (peripheral neuropathy) can occasionally occur - your doctor may prescribe vitamin B6 to prevent this
- Tell your doctor or TB case manager if you are taking medication for epilepsy as drug interactions may occur.

Rifampicin

Capsules come in two strengths, 150mg or 300mg. The colours vary according to brand/strength. Your dose is determined by your weight. Adult doses can be 450mg to 600mg once daily.

We recommend you take them on an empty stomach, an hour before or two hours after food.

If you experience any of the following symptoms, please contact your TB case manager:

- Stomach upset, nausea, loss of appetite and abdominal discomfort
- Mild flushing, itchy skin or a faint rash (can come and go throughout treatment)
- Dark concentrated urine.

Rifampicin may also cause:

- A change in the colour of your urine, sweat, tears and saliva to orange-reddish. This side effect is harmless, although soft contact lenses may become discoloured
- Reduced effectiveness of the contraceptive pill (a second form of contraception may be indicated and should be discussed with your GP)
- Drug interactions - tell your doctor if you are taking warfarin, oral diabetic drugs, digoxin, phenobarbitone, methadone, morphine or dapsone

Pyrazinamide

Each large white tablet contains 500mg and the dose is determined by your weight.

If you experience any of the following symptoms, please contact your TB case manager:

- Stomach upset, nausea, loss of appetite and abdominal discomfort
- Mild pain in the muscles or joints (this is usually managed using ibuprofen or paracetamol)
- Skin reactions - itchiness
- If you feel sick, vomit, have abdominal pain or develop yellow skin/eyes, contact your doctor or case manager immediately
- Rashes and photosensitivity (sunburn) can occur, so we recommend you avoid unnecessary or prolonged exposure to sunlight and wear protective clothing, sunglasses and sunscreen.

Ethambutol

Each tablet contains 400mg. Your dose is determined by your weight.

If you experience any of the following symptoms, please contact your TB case manager:

- Stomach upset, nausea, loss of appetite and abdominal discomfort
- Pain in the joints
- Itchiness and rashes.

Any change to your vision should be reported to your TB case manager immediately. Your doctor will check your vision at the start and throughout your TB treatment.

Side effects

If side effects occur it is important to report them to your TB case manager or doctor **immediately.**

Regular medical visits

While you are taking TB treatment, regular visits to the TB clinic are required to:

- Check your weight and general health
- Check for any side effects from the medicines
- Check you are taking the medicines correctly
- Collect a further supply of medicines.

Precautions

Please advise your TB doctor if you are taking any other medications, including over the counter medication or if your medications change.

We recommend showing your GP or family doctor your medication if you need other treatment or are going into hospital.

Keep your medication out of reach of children in a cool, dry place.

WA Tuberculosis Control Program

📍 Anita Clayton Centre,
1/311 Wellington Street, Perth WA 6000

☎ (+61) 08 9222 8500

✉ ACCadmin@health.wa.gov.au

© North Metropolitan Health Service 2023

We are proud to be a smoke-free site.
Thank you for not smoking or vaping.

This document can be made available
in alternative formats on request.